

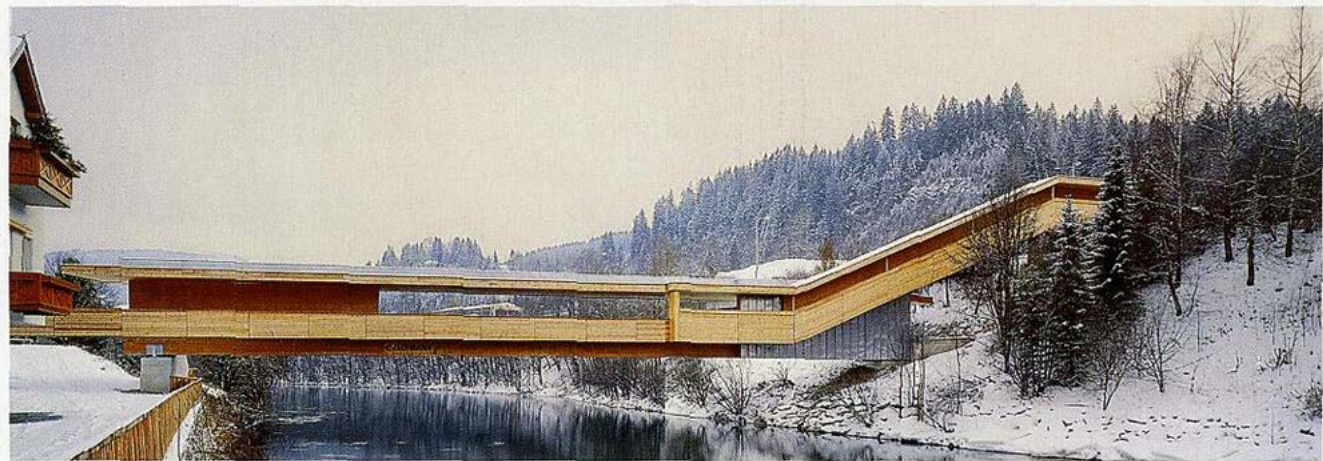
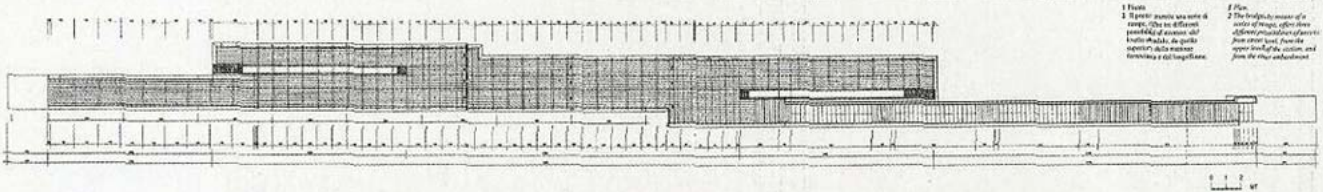

Kohti parempaa maailmaa

Domus on maailman johtava designlehti. Nyt sen parhaat palat on koottu 12-osaiseksi kokonaisuudeksi. Domus 1928-1999 ei ole vain kurkistus historiaan; se näyttää, mitä ihminen saa luovimmillaan aikaiseksi, ja kuinka jotkut ideat eivät vanhene koskaan.

Teksti: Anni-Kaari Hakkarainen

Marcel Meilin ja Markus Peterin suunnittelema *Mursteig*-silta Itävallassa. Kuva julkaistu helmikuun Domuksessa 1996.
Vasemmalla: Craig Ellwoodin suunnittelema metsästysmaja Malibussa, Kaliforniassa. Kuva joulukuun Domuksesta 1958.

50 metriä, ciascuna delle quali si apre su un cortile di 35 tonnellate, hanno dovuto essere divise in due in corrispondenza del centro del ponte. Un suo spazio 16 centimetri, risultante da un carico di tensione di oltre 400 tonnellate, è stato lasciato intatto, con un mondo di solito vuoto solo per i piedi degli ingegneri e dei costruttori. La caratteristica fondamentale di questa straordinaria ingegneria ingegneristica è forse il fatto che essa non è visibile nella natura. L'osservazione dell'ingegnerizzazione materiale e della tecnologia del legno è "virtuosamente" silenziosa nell'idea architettonica. Il ponte Mustang si presenta quindi come l'opera d'arte della difficile costruzione che la mente collaborativa e la definizione dei confini tra il lavoro degli architetti e quello degli ingegneri deve necessariamente condurre all'esplicitazione della forma.

In realtà si verifica proprio il contrario. Se architetti e ingegneri, inteso al lavoro di disegno, esprimono approssimativi e risapori problemi e ne discutono senza interruzioni, corrispondendo regolarmente le loro discipline di fondo, non su poche regole, elementari e comprensibili. Il dialogo si svolge non solo in una presenza di libertà esplicita e formale, ma anche l'interazione di punti di incontro di una vigenza quasi paradossale. Per esempio l'idea architettonica si giustifica grazie a una vincente presenza sommativa e visiva. Una volta riconosciuto questo aspetto è possibile chiedersi perché la progettazione traspare di un punto centrale che regola l'architettura occupata, e che viene definita da quella di una casa moderna, fatta eccezione, naturalmente, per la differenza del caso in gioco. (Marcel Meil)

The first unusual feature of the bridge is its topographical location and position in the urban structure. It spans a river at precisely the point where it flows out of the natural town into open country. It also links places in three different levels: a highway for footpaths and cycle paths with ramps is linked via steps to the railway station, which is about two metres above, and with the riverbank walk, which is three metres below. In essence the bridge is a large three-dimensional junction. The structure and form of the bridge and the space were developed from these parameters, to a certain extent on the principle of a "self-supporting body". Only one frame in the centre of the bridge's cross section is visible. This frame carries the entire load of the bridge and at the same time creates the sequence of spaces and enters the paths

over the bridge. This frame is made up of two vertical, hollow but heavy and a solid upper and lower beam of laminated timber. These beams carry the cantilevered roof and create the path. The concrete core and the visible form of the bridge thus create a unified whole: they look like a single, large shaped piece of wood. The engineering and architectural theme carried in this bridge is the harmony between the structural frame and the surfaces which define its form creating a single structural body. The wood is used like a homogeneous fibrous mass not as a material of ribs and panels. In this way the avoidance of the technical construction usual in timber creates the conditions necessary for a rational and structural relationship between the material, the shape of the bridge and its surroundings.

The shear plates and the cantilevered roof slabs at the bridgeheads receive the different traffic lanes in separate, though directional spaces, leading them out of the town and the houses in the centre of the river where the public space is used in a long rectangle. Here, at the most thought point - and where one would expect the greatest forces - the plates open to create a 24 metre long opening without columns: the transition from the town to the countryside is not interrupted by either any kind of structural element, beyond the plates and slabs, supported by the flow of loads, develop a play of shadow and light, open and enclosed spaces, safety and openness. The parts of the bridge which have like junctions in the banks and beyond into the surrounding countryside, although these areas do follow the structural principle of the main

guides they use like "splinters" split off from the body of the bridge, underlying the complex topographical situation. The design of the structural frame is based on three fundamental ideas protecting the structure from weathering through a special arrangement of the building elements, extreme use of the action in space of the concrete slab-bearing plates and design of the timber connections to allow easy assembly. These principles determine the structural design of the bridge's cross section with the load-bearing girders of laminated timber in the centre and the heavier elements, which will be subject to wear and tear on the outside so that they can be replaced at a later date without causing problems in the structure. The longitudinal section of the bridge is a closed frame with laterally recessed shear plates. In accordance with that

Yksi mies voi muuttaa maailmaa. Milanolaisarkkitehti Gio Ponti teki sen vuonna 1928 perustamalla lehden nimeltä *Domus*.

Pontin ajatuksena oli luoda lehti, joka ei suhtautuisi designiin teoreettisesti, vaan *enemmänkin filosofisesti*, italialaisella rentoudella.

Italialaisten epämuodollinen lähestyminen designiin nousikin 1950-luvulla muotoilumaailmassa esikuvan asemaan - tietenkin *Domuksen* johdolla. *Domus* on onnistunut vuosikymmenestä toiseen, art decoista funktionalismiin ja poppiin, antamaan kullekin ajalle oman identiteetin - mukautumaan aikansa kuvaksi.

Vaikka moni tietää *Domuksen*, harva on pystynyt seuraamaan sen kehityksen eri vaiheita.

Taschenin toimittajat, *Domus*-kirjasarjan tekijät, Charlotte ja Peter Fiell ymmärsivät tämän täysin sattumalta.

Heitä oli pyydetty pitämään luentoa Gio Pontin *Superleggera*-tuolista Rotterdamiin, *Domus*-näyttelyyn liittyen. Ennen luentoa toimittaja-avio-päri kiersi Netherlands Architecture Institutessa olleen näyttelyn. Molemmat jäivät sanattomiksi esillä olleista, Gio Pontin aikaisista *Domuksen* kansista.

"Tunsimme lehden, mutta vasta 1980-luvulta lähtien", Peter Fiell kertoo. "Se oli todellinen heureka-hetki. Ymmärsimme, että jos lehden sisältö on ollut yhtä paljon edellä aikaansa kuin sen kannet, niin *Domus* on ollut täysin way-out-there vuosikymmeniä."

Pariskunta päätti saman tien ehdottaa Taschenille teossarjan tekemistä.

Idea meni läpi. Charlotte ja Peter Fiell alkoivat vuonna 2004 viettää sään-

nöllisesti viikon mittaisia jaksoja *Domuksen* päämajassa Milanon lähellä Rozzanosssa.

"Oli uskomatonta, miten nopeasti meistä tuli ystäviä domuslaisten kanssa", Peter Fiell kertoo. "Olimme samalla aaltopituudella."

Fiellin mukaan oli alusta asti selvää, että he haluavat kunnioittaa lehden perintöä: tästä syystä alkuperäisiä taittoja ei ole rikottu, vaan aukeamat on julkaistu sellaisenaan. Mukaan on liitetty johdantotekstejä monilta *Domuksen* nimekkäiltä tekijöiltä: mm. Mario Belliniltä, Alessandro Mendiniltä ja Luigi Spinelliltä.

Vaikka kirjassa on 12 osaa ja tuhansia sivuja, on sen koostaminen vaatinut rankkaa karsimista. Peter Fiell kertoo pelästyneensä, kun näki ensimmäistä kertaa kaikki *Domukset* 71:n vuoden ajalta kirjajuhlissa:

"Numeroita oli vierä vieressä yli 20 metriä ja sivuja yhteensä yli 200 000!"

Mukaan teossarjaan on valittu vain parhaista parhaista - mikä tekee siitä ainutkertaisen designhistoriikin, kurkistuksen viime vuosisadan vaikutusvaltaisimpiin teoksiin, rakennuksiin ja niiden tekijöihin.

Domuksen filosofian mukaisesti design kattaa kaiken lusikoista kaupunkiin.

"Gio Pontin idea on kestänyt aikaa, koska lehti ammentaa edelleen voimansa intohimosta ihmisten tekemiin objekteihin", Fiell sanoo.

"*Domukseen* liittyy usko siitä, että designilla on poliittista vastuuta ja sen pitää kestää muodin vaihtelut ja rikastaa maailmaamme." ×

Domus 1928-1999, vol. I-XII sisältää hakemisto-CD:n. Tekstit ovat italian lisäksi ensimmäistä kertaa myös englanniksi. Teoskoekielma maksaa 500 €. www.taschen.com